

STUDIJŲ KOKYBĖS VERTINIMO CENTRAS

MARIJAMPOLĖS KOLEGIJOS
KETINAMOS VYKDYTI STUDIJŲ PROGRAMOS
BENDROSIOS PRAKTIKOS SLAUGA
VERTINIMO IŠVADOS

Ekspertų grupė:

1. Dr. Agnė Jakavonytė-Akstinienė (grupės vadovė), akademinės bendruomenės atstovė
2. Daiva Narvilienė, akademinės bendruomenės atstovė
3. Gabrielė Samulevičiūtė, studentų atstovė

Vertinimo koordinatorius – Irma Dzikarienė

2022
Vilnius

DUOMENYS APIE PROGRAMĄ

Studijų programos pavadinimas	Bendrosios praktikos slauga
Studijų krypčių grupė (-ės)	Sveikatos mokslai (G)
Studijų kryptis (-ys)	Slauga ir akušerija (G08)
Studijų programos rūšis	Koleginės studijos
Studijų pakopa	Pirmosios pakopos studijos
Studijų forma (trukmė metais)	Nuolatinė (3,5 m.)
Studijų programos apimtis kreditais	210
Suteikiamas laipsnis ir (ar) profesinė kvalifikacija	Sveikatos mokslų profesinis bakalauras, bendrosios praktikos slaugytojas

TURINYS

<u>I. ĮŽANGA</u>	4
<u>II. Error! Bookmark not defined.2.1. STUDIJŲ TIKSLAI, REZULTATAI IR TURINYS</u>	6
<u>2.2. MOKSLO (MENO) IR STUDIJŲ VEIKLOS SĄSAJOS</u>	12
<u>2.3. STUDENTŲ PRIĖMIMAS IR PARAMA</u>	14
<u>2.4. STUDIJAVIMAS, STUDIJŲ PASIEKIMAI IR ABSOLVENTŲ UŽIMTUMAS</u>	18
<u>2.5. DĖSTYTOJAI</u>	20
<u>2.6. STUDIJŲ MATERIALIEJI IŠTEKLIAI</u>	21
<u>2.7. STUDIJŲ KOKYBĖS VALDYMAS IR VIEŠINIMAS</u>	23
<u>III. REKOMENDACIJOS</u>	25
<u>IV. APIBENDRINAMASIS ĮVERTINIMAS</u>	
26	

I. IŽANGA

Marijampolės kolegijos (toliau – Kolegija, Aukštoji mokykla) ketinamos vykdyti studijų programos Bendrosios praktikos slauga (toliau – Programa, studijų programa) išorinį vertinimą organizavo Studijų kokybės vertinimo centras (toliau – SKVC), kurį atliko ekspertų grupė. Išorinio vertinimo tikslas buvo atlikti Programos kokybės analizę bei pateikti išvadas studijų programai tobulinti. Vertinimas atliktas vadovaujantis Studijų kokybės vertinimo centro direktoriaus 2019 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. V-149 „Dėl studijų kryptių išorinio vertinimo metodikos, ketinamų vykdyti studijų programų vertinimo metodikos, studijų kryptių išorinio vertinimo plano, ekspertų atrankos aprašo, ekspertų darbo organizavimo aprašo patvirtinimo“ (įsakymas paskelbtas: TAR 2019-12-31, i. k. 2019-21819, suvestinė redakcija nuo 2022-03-30), Lietuvos Respublikos Švietimo, mokslo ir sporto ministro 2016 m. gruodžio 30 d. įsakymo Nr. V-1168 „Dėl bendrųjų studijų vykdymo reikalavimų aprašo patvirtinimo“ (įsakymas paskelbtas: TAR 2016-12-30, i. k. 2016-30192, nauja redakcija nuo 2021-11-16: Nr. V-2069, 2021-11-15, paskelbta TAR 2021-11-15, i.k. 2021-23581) ir Lietuvos Respublikos Švietimo, mokslo ir sporto ministro 2021 m. liepos 9 d. įsakymo Nr. V-1255 „Dėl Slaugos ir akušerijos studijų krypties aprašo patvirtinimo“ (įsakymas paskelbtas: TAR 2021-07-09, i. k. 2021-15655).

Išorinis vertinimas buvo atliekamas šiais etapais:

Kolegijos parengto Programos aprašo (toliau – Aprašas, Programos aprašas) analizavimas sudarytoje ekspertų grupėje.

2022 m. birželio 22 d. ekspertų grupės vizitas į Aukštąją mokyklą ir susitikimas su Kolegijos administracija, Aprašo rengėjais ir socialiniais partneriais/dalininkais. Taip pat nuotolinis susitikimas su Programos dėstytojais bei materialiosios bazės apžiūra Kolegijoje ir ligoninėje. Susitikimo pabaigoje Kolegijos administracija ir Aprašo rengimo grupė buvo supažindinti su bendraisiais ekspertų grupės pastebėjimais.

Išorinio vertinimo išvadų projekto pateikimas su rekomendacijomis ir siūlymais taisyti Programą per 10 darbo dienų.

Galutinių Programos išorinio vertinimo išvadų pateikimas.

Ekspertų grupės Programos išorinis vertinimas vyko atsižvelgiant į septynias sritis: studijų tikslai, rezultatai ir turinys; mokslo (meno) ir studijų veiklos sąsajos; studentų priėmimas ir parama; studijavimas, studijų pasiekimais ir absolventų užimtumas; dėstytojai; studijų materialieji ištekliai ir studijų kokybės valdymas bei viešinimas.

Parengiamajame išorinio vertinimo etape ekspertų grupei pateiktas Programos aprašas, kurį sudarė 41 puslapis ir 3 priedai. Ekspertų grupei paprašius (2022 m. birželio 20 d.), buvo pateikta pirminė papildoma informacija apie: dėstytojų darbo patirtį (akademinę) ir profesines veiklas (praktinę), susijusias su dėstomu dalyku; praktinio mokymo laboratorijų/kabinetų kiekį ir medicinos įrangą bei priemones studentams tobulinti praktinius įgūdžius; Programos studijų dalykų sąsajas su studijų rezultatais; praktikų organizavimo tvarką; baigiamojo darbo rengimo aprašą; laisvai pasirenkamus dalykus iš studijų krypties sąrašo; nepateikto dėstytojo gyvenimo ir veiklos aprašymą; tvarkas, kuriomis vadovaujantis bus vykdomas Programos studentų priėmimas; pirmakursių adaptacijos programą ir socialinės paramos teikimą. 2022 m. birželio 21 d. buvo papildomai pateikti 8 priedai.

Išorinio vertinimo Aukštojoje mokykloje dieną ekspertų grupė paprašė pateikti papildomos informacijos dėl: bendrosios praktikos slaugos specialistų poreikio pietvakarių Lietuvos regione analizės, atliktos Marijampolės savivaldybės; Kolegijos misijos ir studijų programos tikslų sąsajų pagrindimo; dalykų aprašų, kuriuose būtų pagrįstas dėstomo dalyko kontaktinis laikas ir savarankiško studijavimo sintezė, pateikiant pavyzdžius; numatomo savarankiško darbo realizavimo ir vertinimo (koeficiento dalimi), pateikiant dalykų pavyzdžius; proporcingai derinamų aktyvinančių ir euristinių studijų metodų, derinamų su tradiciniais ugdymo metodais pagal dalyką; sąvokų *pratybos* ir *praktika realiomis darbo sąlygomis* paaiškinimo; ketinamos įsigyti medicininės įrangos ir priemonių sąrašo bei

literatūros sąrašo, kuriame nurodyta ketinamų įsigyti leidinių kiekis lietuvių ir užsienio kalbomis. 2022 m. liepos 1 d. buvo pateikta papildomai 5 priedai ir atsakymai į klausimus.

II. PROGRAMOS ANALIZĖ

2.1. STUDIJŲ TIKSLAI, REZULTATAI IR TURINYS

Vertinamoji sritis analizuojama pagal šiuos rodiklius:

- *Programos tikslų ir studijų rezultatų atitiktis visuomenės ir (ar) darbo rinkos poreikiams (egzilio sąlygomis veikiančiai aukštajai mokyklai netaikoma) įvertinimas.*

2021 m. buvo atliktas Marijampolės savivaldybės užsakomasis tyrimas „Bendrosios praktikos slaugos specialistų poreikio Pietvakarių Lietuvos regione analizė“. Aukštajai mokyklai reaguojant į darbo rinkos poreikius regione ir siekiant didinti Kolegijos patrauklumą, ketinimas realizuoti Programą yra pagirtinas.

Tenka konstatuoti, kad Aukštosios mokyklos studijų programos Aprašas ir papildomai pateiktos informacijos turinys nepagrindė slaugos specialistų poreikio ir neatskleidė jo realizavimo pietvakarių Lietuvos regione. Atlikto tyrimo *Bendrosios praktikos slaugos specialistų poreikio analizėje (2021)* (Bendrosios praktikos slaugos specialistų poreikio analizė: Empirinio tyrimo ataskaita, 2021, psl. 24) neatskleistas slaugos studijų programos pasirinkimas, nes tyrimo rezultatai parodė, kad pati mokymo institucija – *antroji pagal populiarumą tarp ketinamų rinktis kolegijų*. Tik labai maža dalis, t.y. *3,9 proc., N=453, iš viso 17 mokinių*, rinktusi šią Kolegiją, bet nenurodoma konkretus mokinių skaičius, kiek norėtų įgyti Bendrosios praktikos slaugytojo specialybę. Pateikto tyrimo 1.4.1.2 lentelėje (Bendrosios praktikos slaugos specialistų poreikio analizė: Empirinio tyrimo ataskaita, 2021, psl. 26) „*Ketinamos rinktis profesijos/studijų programos. Mokinių požiūris*“ informacija taip pat neatspindi šios specialybės poreikio, nes nėra įvardinta, kiek mokinių pasirinktų slaugos specialybę, o tik nurodoma, kad jie norėtų rinktis, *vieną iš Biomedicinos srities specialybių*. Ekspertų grupė mano, kad atlikto tyrimo gauti rezultatai neatskleidžia šios specialybės poreikio.

Tačiau susitikimo su socialiniais partneriais metu (vykusio 2022-06-22) buvo įvardintas šiai dienai konkretus, t.y. 21 bendrosios praktikos slaugytojo, poreikis pietvakarių Lietuvos regione. Taip pat socialiniai partneriai pabrėžė, kad ateityje slaugytojų poreikis tik didės dėl bendrosios praktikos slaugytojų kompetencijų didinimo, ambulatorinės slaugos paslaugų namuose, pirminės sveikatos priežiūros paslaugų poreikio. Taip pat socialiniai partneriai nurodė, kad ateityje numatoma vis didesnis slaugytojų poreikis dėl dabartinių slaugytojų vyresnio amžiaus bei visuomenės senėjimo ir slaugos paslaugų skaičiaus didėjimo.

Ekspertų nuomone, remiantis atlikto tyrimo *Bendrosios praktikos slaugos specialistų poreikio analizėje (2021)* rezultatais, studijų programos tikslai ir studijų rezultatai visuomenės poreikius atitinka tik iš dalies, tačiau socialinių partnerių nurodytas bendrosios praktikos slaugytojų poreikio skaičius atitinka darbo rinkos poreikius pietvakarių Lietuvos regione.

- *Programos tikslų ir studijų rezultatų atitiktis institucijos misijai, veiklos tikslams ir strategijai įvertinimas.*

Programos tikslas, kaip nurodyta Aprašo 12 psl. – *„parengti bendrosios praktikos slaugytojus, gebančius dirbti savarankiškai ir komandoje visų lygių asmens sveikatos priežiūros,*

socialinės globos įstaigose, sanatorijose ir bendruomenėse bei visuose slaugos proceso etapuose slaugyti įvairaus amžiaus sveiką ar sergantį asmenį, šeimą ir bendruomenę, suvokiančius nuolatinio profesinio tobulėjimo svarbą, demonstruojančius kritinį mąstymą, socialinį atsakingumą, holistinį požiūrį bei taikančius mokslu pagrįstą praktinę veiklą.“ – nėra aiškiai suformuluotas. Tikslė pateiktos sąvokos, pvz., „visuose slaugos proceso etapuose slaugyti įvairaus amžiaus sveiką ar sergantį asmenį, šeimą ir bendruomenę“ yra neaiškios slaugos proceso etapų ir jo įgyvendinimo, ypač sveiko asmens slaugymo kontekste.

Programos tikslai ir studijų rezultatai iš dalies atitinka Kolegijos strategijos misiją „būti <...> verslo bendruomenės partneriu, užtikrinančiu paklausių aukštos kokybės profesionalų rengimą ir kompetencijų tobulinimą“, nes slaugytojas *nėra verslo bendruomenės partneris*. Pagal Lietuvos Respublikos Švietimo, mokslo ir sporto ministro 2021 metų liepos 7 d. įsakymo Nr. 15655 „Dėl slaugos ir akušerijos studijų krypties aprašo patvirtinimo“ (galiojanti suvestinė redakcija 2022-02-04) 7.1. punktą „koleginių studijų bendrosios praktikos slaugos studijų tikslas – parengti slaugytojus, gebančius pagal kompetenciją inovatyviai ir kokybiškai organizuoti ir įgyvendinti pacientų slaugą bei mokymą, vertinti slaugymo veiksmingumą, tausoti pacientų sveikatą ir rūpintis ja, bendradarbiauti su kitų įstaigų, farmacijos bei sveikatos priežiūros specialistais, dalyvauti vykdant slaugos mokslo taikomuosius tyrimus ir plėtoti slaugos praktiką.“

Apibendrinant, Slaugos ir akušerijos studijų krypties apraše pateiktą informaciją bei Europos aukštojo mokslo erdvės kvalifikacijų sąraangoje nustatytą pirmosios pakopos apibūdinimą, studijų programos tikslas ir studijų rezultatai iš dalies atitinka institucijos misiją, veiklos tikslus ir strategiją.

- *Programos atitikties teisės aktų reikalavimams įvertinimas.*

Studijų programos rengimo metu atsižvelgta ne į visų teisės aktų aktualias redakcijas, pvz., *LR Vyriausybės 2010 m. gegužės 4 d. nutarimu „Dėl Lietuvos kvalifikacijų sandaros aprašo patvirtinimo“ Nr. 535, LR Švietimo ir mokslo ministro 2016 m. lapkričio 16 d. įsakymu „Dėl Studijų pakopų aprašo patvirtinimo“ Nr. V-1012, LR Švietimo ir mokslo ministro 2016 m. gruodžio 1 d. įsakymu „Dėl studijų kryptių ir kryptių grupių, pagal kurias vyksta studijos aukštosiose mokyklose, sąrašo, jo keitimo tvarkos, kvalifikacinių laipsnių sąrangos ir studijų programų pavadinimų sudarymo principų patvirtinimo“ Nr. V-1075; Bendrųjų studijų vykdymo reikalavimų aprašu (LR Švietimo ir mokslo ministro 2016 m. gruodžio 30 d. įsakymas „Dėl bendrųjų studijų vykdymo reikalavimų aprašo patvirtinimo“ Nr. V-1168; LR Slaugos praktikos ir akušerijos praktikos 2001 m. birželio 28 d. įstatymu Nr. IX-413; LR Švietimo, mokslo ir sporto ministro 2019 m. liepos 17 d. įsakymu „Dėl Studijų išorinio vertinimo ir akreditavimo tvarkos aprašo, vertinamų sričių ir rodiklių patvirtinimo“ Nr. V-835, SKVC direktoriaus patvirtinta Ketinamų vykdyti studijų programų vertinimo metodika (2019 m. gruodžio 31 d. įsakymas Nr. V-149 (suvestinė redakcija 2020-04-14 Nr. V-46).*

Programos apimtis – 210 kreditų. Vadovaujantis Slaugos ir akušerijos studijų krypties aprašu (2021 m. liepos 9 d. Nr. V-1255, suvestinė redakcija nuo 2022-02-04), studijos organizuojamos tik nuolatinė studijų forma, kurių trukmė 3,5 metų. Studijų pabaigoje rengiamas ir ginamas Baigiamasis darbas ir suteikiamas Sveikatos mokslų profesinio bakalauro kvalifikacinis laipsnis ir Bendrosios praktikos slaugytojo kvalifikacija, atitinkanti šeštąją Lietuvos kvalifikacijų sandaros ir Europos mokymosi visą gyvenimą kvalifikacijų sąrangos lygmenį bei Europos aukštojo mokslo erdvės kvalifikacijų sąrangos pirmąją pakopą. 210 kreditų atitinka 5600 valandų teorinio ir klinikinio rengimo, kur klinikinis rengimas turi sudaryti ne mažiau kaip pusę bendros studijų apimties. Pagal 2013 m. lapkričio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2013/55/ES, kuria iš dalies keičiama 2005/36/EB direktyva (toliau-Direktyva) dėl profesinių kvalifikacijų pripažinimo 5 punktą „klinikinis rengimas – slaugytojų rengimo dalis, kurio metu rengiami slaugytojai kaip komandos nariai, turintys tiesioginių kontaktų su sveikais arba sergančiais asmenimis ir (arba) bendruomene, remdamiesi įgytomis žiniomis, įgūdžiais ir kompetencijomis, mokosi organizuoti, atlikti ir

vertinti reikiamą visavertę slaugą. Rengiami slaugytojai išmoksta ne tik dirbti komandoje, bet ir vadovauti jai ir organizuoti visą slaugą, įskaitant sveikatos priežiūros mokymą asmenims ir mažoms grupėms sveikatos priežiūros institucijose arba bendruomenėje.“ Programoje praktikos sudaro 2320 val., tačiau į šį valandų skaičių įeina 870 valandų savarankiško darbo ir 290 valandų konsultacijų. Bendras realus skaičius klinikinio mokymo realioje darbo vietoje (klinikinis mokymasis gydymo įstaigoje) yra 1160 valandų. Apibendrinus galima teigti, kad praktikos neatitinka minimalių slaugytojų rengimo reikalavimų pagal teisinius dokumentus (neatitinka Direktyvos).

Apibendrinant, Programa iš dalies atitinka teisės aktų reikalavimus.

- *Programos studijų tikslų, studijų rezultatų, mokymo (-si) ir vertinimo metodų suderinamumo įvertinimas.*

Programos studijų tikslų, studijų rezultatų, mokymo (-si) ir vertinimo metodai suderinti tik iš dalies. Ekspertų grupės nuomone, nėra dėstomų dalykų pagrindimo ir loginio ryšio, chronologinės sekos ir nuoseklumo. Susitikimo metu su Programos grupės rengėjais ir dėstytojais buvo užduotas klausimas dėl savarankiško darbo ir konsultacijų valandų skaičiaus bei studento veiklų realizuojant šias valandas. Buvo gauti labai skirtingi, nekonkretūs atsakymai. Pateikti atsakymai parodė, kad nėra numatytos vieningos tvarkos realizuojant savarankišką darbą ir konsultacijas sesijos metu. Vieni dėstytojai teigė, kad savarankiškas darbas – kaupiamasis balas, kiti teigė, jog tai savarankiškas teorinės medžiagos studijavimas ir pan. Apibendrinus galima teigti, kad Programos studijų tikslų, studijų rezultatų, mokymo(-si) ir vertinimo metodų suderinamumas yra abejotinas; todėl tikėtina, kad nebus sudarytos reikiamos sąlygos numatytioms bendrosios praktikos slaugytojo būtinoms kompetencijoms pasiekti.

Studijų dalykai išdėstyti nesilaikant aiškios chronologinės sekos, pvz., nėra aiškus dalykų *Bendroji slauga* (I semestras) ir *Intervencinė slauga* (III semestras) pasiskirstymas semestruose, nes *Bendrosios slaugos* dalyko metu studentai gilina žinias tik į slaugos modelių formavimą, o *Intervencinės slaugos* metu mokosi slaugos procedūrų/intervencijų. Ekspertų grupė mano, kad studentai, baigę pirmąjį kursą, pageidaujantys dirbti slaugytojo padėjėjo pareigose asmens sveikatos priežiūros įstaigose, negalės įsidarbinti, nes neturės pagrindžiančio dokumento apie jų įgytus praktinius įgūdžius. Pagal Lietuvos Respublikos Sveikatos apsaugos ministro 2000 m. balandžio 26 d. įsakymą Nr. 220 Dėl slaugytojo padėjėjo kvalifikacinių reikalavimų aprašo patvirtinimo (galiojanti suvestinė redakcija nuo 2021-05-01) slaugytojo padėjėjo kvalifikaciją įgijusiais laikomi asmenys, kurie atitinka vieną iš šių sąlygų, t.y. „9.4. aukštojoje mokykloje studijuoja pagal slaugos arba akušerijos studijų programą ir yra baigę pirmą kursą bei turi mokymo įstaigos išduotą tai patvirtinantį dokumentą (akademinę pažymą).“ Remiantis MN 28:2019, ekspertai teigia, jog tarp dėstomų dalykų nėra loginio ryšio ir nuoseklumo, pvz., *Terapinėje ir geriatrinėje slaugoje* (III semestras) (BPS_1 priedas_Dalykų aprašai, psl. 44-49) studentai mokomi, kaip įvertinti „<...> inkstų ir šlapimo pūslės ligomis sergančiųjų sveikatos būklę <...>“ ir atlikti bendrąjį šlapimo tyrimą. *Intervencinės slaugos dalyje* (III semestras) (BPS_1 priedas_Dalykų aprašai, psl. 50-52) studentai mokomi „<...> pacientų, sergančių inkstų, šlapimo takų ligomis, slaugos bei šlapimo paėmimo laboratoriniams tyrimams <...>.“ *Chirurginėje slaugoje* (V semestras) (BPS_1 priedas_Dalykų aprašai, psl. 66-69) studentai mokomi, kaip „<...> ikišti ir prižiūrėti Foley kateterį, sekti diurezę <...>.“ Tai tik vienas iš pavyzdžių, kai nėra loginio pagrindimo, nuoseklumo, sąsajų tarp studijų programos ir dalykų rezultatų.

Terapinės ir geriatrinės slaugos, Intervencinės slaugos, Chirurginės slaugos dalykų studentų pasiekimo vertinimo metodai nėra aiškūs, nes jais nebus galima įvertinti praktinių įgūdžių, pvz., *Intervencinėje slaugoje* – kontrolinis darbas, kuriuo vertinama studentų žinios ir gebėjimai, atlikti dvi intervencines slaugos procedūras, laikantis aseptikos ir antiseptikos reikalavimų. Ekspertų grupė nesutinka su dabartiniu studijų dalykų išdėstymu dėl nuoseklumo stokos. Be to, stinga įgytų teorinių žinių ir praktinių įgūdžių integravimo į vėliau dėstomų dalykų

turinį, kurie turėtų būti susieti tarpdalykiniais integraciniais ryšiais bei studentų pasiekimų vertinimo metodais, kurie turėtų būti ne tik pasikartojantys, bet ir gilinantys specializuotos slaugos dalykų turinio supratimą ir praktinių įgūdžių tobulinimą bei įtvirtinimą.

Apibendrinant, Programos studijų tikslai, numatomų studijų rezultatai nedera su dalykų studijų rezultatais, jų metodais ir vertinimo kriterijais.

- *Programos dalykų (modulių) visumos, užtikrinančios studento nuoseklių kompetencijų ugdymą(-si) įvertinimas.*

Programos rengėjų grupė papildomai pateikė lentelę „*Bendrosios praktikos slaugos studijų programos studijų dalykų sąsajos su programos studijų rezultatais*“, kurioje aiškiai pastebimas išdėstytas nesuderinamumas su Programos studijų dalyko rezultatais. Pateikiamas vienas iš pavyzdžių (BPS_1 priedas_Dalykų_aprašai, psl. 2-4): dalykas *Studijų įvadas ir profesinė etika* (I semestras, 3 kreditai, 80 val.) nurodytas kaip bendrasis koleginių studijų dalykas, jo rezultatai: „*vertins aukštojo mokslo reikšmę studento ir plačiosios visuomenės aspektu. Žinos studijų paskirtį, bendruosius studijų organizavimo principus, formas ir būdus. Supras pasirinktos specialybės svarbą, slaugytojo profesinį pasirengimą ir karjerą lemiančius veiksnius. Žinos profesinės etikos nuostatas ir jų vaidmenį slaugos praktikoje.*“ Programos numatomas studijų rezultatas (BPS_1 priedas_Dalykų_aprašai, psl. 2): „*1.1. Žino nacionalinės ir tarptautinės sveikatos politiką, profesinės veiklos ir atsakomybės ribas bei taiko sveikatos teisės aktų ir profesinės etikos dokumentų nuostatas slaugos praktikoje.*“ Ekspertų grupės nuomone, dalykas labiau siejamas su studijų kryptimi, taip pat neaiškūs pasirinkti studijų programos rezultatų pasiekiamumo bei studentų vertinimo metodai. Žinių lygiui įvertinti pasirenkami trys dalyko rezultatai, kurie yra nepamatuojami (pvz., kaip studentai vertins aukštojo mokslo reikšmę plačiosios visuomenės aspektu, pristatant žodinį (ilustruotą) pranešimą ir egzaminu metu). Pagal rezultatų pasiekiamumo chronologiją studentai turi žinoti išdėstytos teorijos dalį ir išvardinti (nustatyti, apibrėžti, formuluoti, atrinkti, išnagrinėti) literatūrą ir kitus šaltinius pagal pateiktą vertinamąją užduotį. Dalyko studijuojamų temų plane *Aukštasis mokslas Lietuvoje. Kolegija – švietimo sistemoje ir slaugos specialistų rengimo procese, Studijuoti įgalinanti edukacinė aplinka kolegijoje. Studijų tikslai, turinys, vertinimas ir įsivertinimas, Bendrieji studijų organizavimo principai, formos ir būdai. Paramos studijoms užtikrinimas ir saviraiškos galimybės* skiriama 24 valandos iš jų 10 valandų kontaktui. Tačiau slaugytojų profesinei etikai skiriama tik 5 val. (teorijai), 5 val. (pratyboms), 1 val. konsultacijai ir 10 valandų savarankiško darbo. Iš viso kontaktinių valandų: 21 val., kai dalyko apimtis yra 80 val. Etikos tematika studijuojama ir kituose dalykuose, pvz., *Bendruomenės slaugoje* (BPS_1 priedas_Dalykų_aprašai, psl. 62-65) ir kt., tačiau taip pat žinių lygyje. Taip pat, ekspertų grupė mano, kad studentai neturės teorinių ir praktinių įgūdžių kritiškai vertinant slaugos profesinę praktiką ir poveikį slaugos praktikos situacijose, panaudojant praktines žinias ir prisimant atsakomybę.

Studijuojamų temų turinys neatitinka Programos ir dalykų rezultatų, taip pat neaiškūs vertinimo kriterijai. Programos apraše nurodoma, kad studijos pagrįstos dėstymo ir savarankiško studijavimo sinteze, tačiau daugumos dalykų aprašuose nėra sąsajų tarp dalyko rezultatų, dalykų studijų metodų ir vertinimo metodų. Pvz., dalyko *Mikrobiologija, virusologija ir imunologija* I semestru (apimtis 6 ECTS) (BPS_1 priedas_Dalykų_aprašai, psl. 27-30), pasirinktas programos rezultatas „*3.3. Geba atpažinti gyvybei pavojingas būkles, jas įvertinti ir tinkamai į jas reaguoti, suteikti būtinąją medicinos pagalbą ūmių būklių ir traumų atvejais*“ ir Studijų dalyko rezultatai: „*pateiks hospitalinių infekcijų profilaktikos ir kontrolės priemones ir vykdys slaugytojo veiklą, esant hospitalinei infekcijai*“, tarpusavyje nedera ir Programos rezultatas „*vykdys slaugytojo veiklą, esant hospitalinei infekcijai*“ yra nepamatuojamas, nes studentai dalyką mokysis tik I semestru.

Ekspertų grupė turi pastebėjimų dėl dalykų aprašų turinio parengimo. Daugelio dalykų, pvz., dalykuose *Specialybės užsienio (vokiečių) kalba* (BPS_1 priedas_Dalykų_aprašai,

psl. 11-15), *Specialybės užsienio (anglų) kalba* (BPS_1 priedas_Dalykų_aprašai, psl. 8-10), *Žmogaus sauga* (BPS_1 priedas_Dalykų_aprašai, psl. 16-18), *Bendravimo psichologija* (BPS_1 priedas_Dalykų_aprašai, psl. 34-36) ir kt. aprašų „Išankstiniai reikalavimai studijuojančiajam“ dalyje pasigendama vienodumo.

Daugumos dalykų tikslai yra neaiškūs, nepamatuojami, neįgyvendinami ir daugiau orientuoti į studentų supažindinimą, bet ne į teorinių žinių pritaikymą praktinių įgūdžių ugdymui, pvz., *Mikrobiologija, virusologija ir imunologija* (BPS_1 priedas_Dalykų_aprašai, psl. 27-30), *Žmogaus sauga* (BPS_1 priedas_Dalykų_aprašai, psl. 16) *Bendroji slauga* (BPS_1 priedas_Dalykų_aprašai, psl. 22).

Programos rezultatų, kurių yra trylika, ir dalykų studijų dermė neatsispindi dalykų aprašuose, nes tik iš dalies siejama su Programos ir dalyko studijų rezultatais. Daugelyje dalykų nurodoma daugiau nei 10 rezultatų, pvz., dalyke *Specialybės užsienio (vokiečių) kalba*, numatoma pasiekti 20 programos rezultatų, dalyko apimtis 6 kreditai. Iš 160 val. skirta *specialybės terminologijai* tik 17 val., todėl ekspertų grupė mano, kad numatomi rezultatai nebus pasiekti. Dalyke *Žmogaus sauga* numatoma pasiekti 10 rezultatų. *Bendroji slauga* (BPS_1 priedas_Dalykų_aprašai, psl. 22-26) studijų dalyko (modulio) studijų rezultatų yra 19, kurie nekoreliuoja su Programos rezultatais, pvz., Programos numatomi studijų rezultatai: „1.2. *Taiko gamtos, biomedicinos, socialinių, humanitarinių mokslų žinias, sistemiškai vertindamas asmens, šeimos ir bendruomenės sveikatą bei priimdamas sprendimus slaugos praktikoje.*“ Studijų dalyko (modulio) studijų rezultatai: „*Gebės atskirti sveiko ir sergančiojo slaugos ypatumus ir atpažinti praktikoje. Gebės pritaikyti gyvenimo, slaugos modelius sveiko ir sergančio individo slaugymo procese bei įvertinti gyvybines veiklas. Sudarys slaugos problemų sąrašą bei numatys slaugos veiksmus joms spręsti. Taikys komandinio darbo principus ir kt.*“ Programos numatomi studijų rezultatai: „4.1. *Geba dirbti komandoje su kolegomis ir kitų sričių specialistais bei bendrauti ir bendradarbiauti su pacientais, jų artimaisiais, sprendžiant asmens sveikatos problemas.*“ Studijų dalyko (modulio) studijų rezultatai: „*Gebės parinkti ir pritaikyti etiško bendravimo principus skirtingose amžiaus grupėse. Demonstruos bendravimo įgūdžius, analizuos ir spręs slaugos problemas, taikys tarpdisciplininio bendravimo aspektus praktiniuose darbuose.*“ Tiek Programos numatomi studijų, tiek studijų dalyko (modulio) studijų rezultatai nėra pamatuojami, pasikartojantys.

Studijuojamų temų plane nurodytos temos labai plačios, abstrakčios, nesiejamoms su dalyko rezultatais, pvz., *Bendroji slauga* dalyko temos pasikartojančios ir analizuojančios tą patį aspektą – Roper modelį. Ekspertai mano, kad studentai nepasieks 19 dalyko rezultatų, daugiausiai dėmesio skiriant vieno iš slaugos modelių mokymuisi, teorinių žinių įgijimo lygmeniu. Taip pat nėra aišku, kam skirtas dalykas, pvz., dalyke *Pirmoji medicinos pagalba* (BPS_1 priedas_Dalykų_aprašai, psl. 31-33) 5 tema „*Pirmosios pagalbos teikimas asmenims <...> prasidėjus gimdymui (temos turinys pritaikomas tiksliniam mokomų asmenų kontingentui pagal jų veiklos specifiką).*“ Tema yra labai plati ir reikalaujanti papildomų praktinių įgūdžių pirmajai medicinos pagalbai teikti, tačiau iš 10 val. tik 3 val. kontaktinės, iš kurių yra 1 val. teorijai, 1 val. pratyboms, 1 val. konsultacijai. Kartojasi tos pačios temos dalykų aprašuose, pvz., *Bendroji slauga* ir *Bendrosios slaugos praktikos* (BPS_1 priedas_Dalykų_aprašai, psl. 90-93) dalykuose, todėl neaiškus dalykų turinio išskirtinumas ir pritaikomumas realioje praktikos atlikimo vietoje. Taip pat ekspertų grupė nurodo bendrybes temų turinyje ir ryškius panašumus dalykuose *Bendruomenės slauga* (BPS_1 priedas_Dalykų_aprašai, psl. 100-102) ir *Šeimos slauga* (BPS_1 priedas_Dalykų_aprašai, psl. 70-72). *Bendruomenės slaugoje* vaikų nuo 0 iki 18 metų temai skirta 7 kontaktinės valandos, pvz., 6 temoje: „*Vaikų nuo 0 iki 18 metų sveikatos problemų analizė <...>*“, o *Šeimos slaugoje* – 5 val., pvz., 4 temoje: „*Vaikų nuo 0 iki 18 metų sveikatos problemų analizė <...>*“.

Vienuose dalykuose nenurodomas (*Studijų įvadas ir profesinė etika, Specialybės užsienio (vokiečių) kalba, Specialybės užsienio (anglų) kalba, Bendroji slauga* ir kt.), kituose nurodomas (*Mikrobiologija, virusologija ir imunologija, Chirurginė slauga, Intervencinė slauga* ir kt.) praktinio ir savarankiško darbo turinys.

Ekspertų grupė mano, kad nebus užtikrintas nuoseklus mokymasis dėl studentų praktinių įgūdžių įgijimo. Pvz., *Intervencinės slaugos* dalyke iš 80 val., skirta 15 val. pratyboms; *Anestezija ir intensyvioji slauga* dalyke iš 160 val., pratyboms skirta 44 val., kuriame integruotas ir Būtiniosios medicinos pagalbos dalykas. Pateikti tik keli dalykų pavyzdžiai, kurie parodo nepakankamą kontaktinių valandų skaičių pratyboms bei abejotiną Programos ir dalykų rezultatų pasiekimą.

Studijų dalykų aprašuose pateikiami nekonkretūs ir neaiškūs vertinimo kriterijai, pvz., *Informacinės technologijos* dalyko vertinimo kriterijai (BPS_1 priedas_Dalykų aprašai, psl. 5-7): „9 – 10: Studentas demonstruoja puikias IKT žinias; geba jas pritaikyti praktinėje veikloje; yra skaitęs pagrindinę ir papildomą programoje nurodytą literatūrą; nuosekliai dėsto mintis; moka paaiškinti pagrindines IKT sąvokas ir terminus. Informacinių technologijų galimybes veiksmingai pritaiko praktiniams uždaviniams spręsti.“ Taip pat neaiškūs vertinimo kriterijai yra *Dalykų Bendroji slauga, Farmakologija, Biofizika, biochemija ir radiologija* (BPS_1 priedas_Dalykų aprašai, psl. 22-26, 37-43) ir kt. vertinimo kriterijai nekonkretūs. Pavyzdžiui, *Intervencinė slauga* (BPS_1 priedas_Dalykų aprašai, psl. 50-52) dalyko studijų metodai: interaktyvi paskaita, diskusija, darbas grupėse. Darbas su imitaciniais modeliais, o vertinimas yra kontrolinis darbas. Kontrolinio darbo metu yra vertinamos studentų žinios ir gebėjimas atlikti dvi intervencines slaugos procedūras, laikantis aseptikos ir antiseptikos reikalavimų. Ekspertų grupė nesutinka, kad pasirinktas vertinimo metodas yra tinkamas, norint įvertinti studento praktinius įgūdžius.

Daugumoje studijų Programos dalykų, pvz., *Žmogaus sauga, Bendroji slauga, Anestezija ir intensyvioji slauga* ir kt., aprašuose yra pateiktas ganėtinai senos literatūros sąrašas, kuris orientuotas į lietuvių kalba parengtus šaltinius.

Ekspertų grupė konstatuoja, jog Programos apraše pateikta turinio formavimo politika ir sudaryta galimybė dėstytojams patiems pasirinkti vertinimo metodus, Slaugos ir akušerijos studijų krypties apraše keliamus reikalavimus atitinka tik iš dalies.

Susitikimo metu kalbantis su aprašo rengimo grupe buvo išsiaiškinta, kad Programos rezultatai buvo pateikti dėstytojams rengiant dalyko aprašus, tačiau dėstytojų grupė įvardijo šį aspektą priešingai, teigdami, kad kiekvienas dėstytojas galėjo pasirinkti Programos rezultatus. Dėl šios priežasties tenka konstatuoti, kad parengti dalykų aprašai tik iš dalies leis realizuoti studijų programos turinį.

Apibendrinant, studijų programos turinio nuoseklumas nepagrįstas ir neužtikrinantis Programos dalykuose studentų nuoseklaus kompetencijų ugdymo.

- *Galimybių studijuojantiems individualizuoti programos struktūrą atsižvelgiant į asmeninius mokymosi tikslus bei numatytus studijų rezultatus įvertinimas.*

Kolegijos studentams yra sudaryta galimybė individualizuoti studijas. Studijuojantiems sudarytos sąlygos pasirinkti laisvai pasirenkamus dalykus (toliau – LPD) iš pateikto sąrašo, kuris patalpintas Kolegijos internetinėje svetainėje. Vadovaujantis Kolegijos laisvai pasirenkamų dalykų studijų organizavimo tvarkos aprašu (Akademinės tarybos 2014 m. gruodžio 8 d. nutarimas Nr. AT-14-37; suvestinė redakcija nuo 2018 m. gegužės 14 d.), „studentai laisvai pasirenkamus dalykus turi pasirinkti tokiu nuoseklumu: pirmasis pasirinkimas – iš dalykų, skirtų studentų gebėjimų bendrauti užsienio kalbomis gilinimui; antrasis pasirinkimas – iš bendrųjų koleginių dalykų sąrašo, skirto informacijos valdymo gebėjimų, bendrųjų kompetencijų ir bendrakultūrinio išprusimo ugdymui; trečiasis pasirinkimas – iš studijų krypties dalykų sąrašo, profesinių kompetencijų gilinimui“ (Aprašo 18 p.). Laisvai pasirenkamiems dalykams numatyta 9 kreditai (Aprašo 16 p., 18 p.).

Susitikimo metu su administracijos darbuotojais, buvo paaiškinta, kad individualus studijų grafikas sudaromas, kai studentas derina dvi studijų programas arba nurodo kitas, rimtas priežastis, pvz., vaiko priežiūra, artimųjų slauga ir kt. Dirbantiems studentams paskaitos ir seminarai organizuojami popietiniu laiku. Studentų pasiekimai vertinami pagal dalyko programos apraše numatytus vertinimo kriterijus.

Apibendrinant, studentams sudaromos galimybės studijuoti pagal individualų studijų grafiką, mokytis užsienio kalbų ir pasirinkti iš pateikto sąrašo LPD sudaromos.

Pagrindiniai srities išskirtinimai:

1. Programa orientuota į išskirtinius socialinių dalininkų poreikius.

Pagrindiniai srities tobulintini aspektai:

1. Atnaujinti Aprašo turinį teisės aktų galiojančiomis redakcijomis.
2. Sukonkretinti Programos tikslą.
3. Koreguoti numatomus studijų programos ir dalyko studijų rezultatus, vadovaujantis Bloomo taksonomija ir chronologine seka bei aptariant su dėstytojais ir socialiniais partneriais/dalininkais.
4. Koreguoti studijų planą, remiantis Slaugos ir akušerijos studijų kryptių aprašu ir kt. teisės aktais.
5. Redaguoti studijų dalykų aprašų turinį, t.y. studijų rezultatus, metodus ir vertinimo kriterijus bei literatūrą. Suvienodinti dalykų aprašuose vartojamų veiksmažodžių linksnius, studijuojamų temų planuose įvardinti pratybas/praktinius darbus ir savarankiško darbo temas bei nurodyti aiškius ir konkrečius vertinimo kriterijus.

Pataisymai, atlikti atsižvelgiant į ekspertų rekomendacijas:

1. Aprašo turinys atnaujintas teisės aktų galiojančiomis redakcijomis.
2. Sukonkretintas Programos tikslas: „*Parengti bendrosios praktikos slaugytojus, gebančius pagal kompetenciją inovatyviai ir kokybiškai organizuoti bei įgyvendinti pacientų slaugą bei mokymą, vertinti slaugymo veiksmingumą, tausoti pacientų sveikatą ir rūpintis ja, bendradarbiauti su kitų įstaigų, farmacijos bei sveikatos priežiūros specialistais, dalyvauti vykdant slaugos mokslo taikomuosius tyrimus ir plėtoti slaugos praktiką bei suvokti nuolatinio profesinio tobulėjimo svarbą*“.
3. Numatomi studijų programos ir dalyko studijų rezultatai, vadovaujantis taksonomija ir chronologine seka nepakoreguoti tinkamai. Dalykuose temos pasikartojančios, neaiškios ir neišsamios, pvz., dalykuose *Bendroji slauga* ir *Intervencinė slauga* ir kt. Taip pat naujai sukurto dalyko *Vaiko slauga* turinys neatliepia pagrindinių temų ir aspektų vaiko slaugos priežiūroje, pvz., nėra virškinimo sistemos, infekcinių, endokrininių ligų ir kt.
4. Nors palikti dalykai *Bendruomenės slauga*, *Šeimos slauga* ir vienas sukurtas naujas dalykas *Vaiko slauga*, tačiau studijų planas neatitinka 2013 m. lapkričio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2013/55/ES, kuria iš dalies keičiama 2005/36/EB direktyva, reikalavimų. Programoje praktikos sudaro 2320 val., tačiau į šį valandų skaičių įeina 145 valandų konsultacijų. Bendras realus skaičius klinikinio mokymo realioje darbo vietoje (klinikinis mokymasis gydymo įstaigoje) yra 2175 valandų.
5. Pagal rekomendaciją pakoreguotas studijų dalykų aprašų turinys, t.y. studijų rezultatai, metodai ir vertinimo kriterijai bei literatūra. Dalykų aprašuose pakoreguoti studijų rezultatai, metodai ir vertinimo kriterijai bei atnaujinti literatūros sąrašai.

2.2. MOKSLO (MENO) IR STUDIJŲ VEIKLOS SĄSAJOS

Vertinamoji sritis analizuojama pagal šiuos rodiklius:

- *Aukštosios mokyklos vykdomos mokslo (meno) veiklos lygio pakankamumo su studijų kryptimi susijusioje mokslo (meno) kryptyje įvertinimas.*

Aukštojoje mokykloje vykdoma mokslo taikomoji veikla, veikia Mokslo taikomosios veiklos taryba. Taip pat mokslinė veikla vykdoma katedrose – Kolegijos dėstytojais

organizuoja konsultacijas, seminarus, kursus, vykdo užsakomuosius projektus, pvz., dr. Ž. Advilonienė vykdė Marijampolės savivaldybės užsakomuosius tyrimus: *Jaunimo motyvacijos studijoms ir pasirengimo karjerai tyrimas Pietvakarių Lietuvos regione: Marijampolės kolegijos atvejis, 2020; Bendrosios praktikos slaugos specialistų poreikio Pietvakarių Lietuvos regione analizė, 2021*. Be to, kiekvienais metais Kolegijai skiriamos lėšos kolegijų moksliniams tyrimams ir eksperimentinei plėtrai (toliau – MTEP) bei meno veiklai skatinti, t.y. 2021 m. Kolegijai skirta 15200 Eur MTEP veiklai plėtoti (2020 m. – 18500,0 Eur, 2019 – 25600,0 Eur, 2018 m. – 7800,0 Eur) (Aprašo psl. 19).

Kolegijos strateginio plano 2022–2026 m. projekte numatyta stiprinti taikomųjų mokslinių tyrimų ir konsultacinę veiklą. Programoje dirbsiantys aukštosios mokyklos dėstytojai parengė straipsnius aktualiomis slaugytojo darbui temomis, pvz., D. Didvalė, L. Gedrimė, V. Gerasimčik-Pulko. *Su kokiais iššūkiais susiduria anestezijos ir intensyviosios terapijos slaugytojai, dirbantys COVID-19 gretose?, Slauga. Mokslas. Praktika 2020 Nr.7 (283), ISBN 2669-1760, psl., 10-13*; D. Didvalė, A. Macas, M. Jaras. „Anesteziologinė darbo zona operacinėje – infekcijų prevencijos rekomendacijos“. *Sveikatos mokslai/Health sciences in eastern Europe, 2019. ISSN 1392-6373, 29 tomas, Nr.2, p. 81-84*; Daukintytė E., Šulinskaitė K., Dringelytė K., Micevičienė R., Ivaško I., Spirgienė L. *Paciento priežiūra ir mokymas prieš ir po kataraktos operacijos. Rekomendacijos bendruomenės slaugytojams. Lietuvos bendrosios praktikos gydytojas. Kaunas: Vitae Litera, 2020, t.24, Nr. 2*. Be to, programos rengėjų grupės narė D. Didvalė kartu su bendraautoriais parengė rekomendacijas „COVID-19 praktinės gydymo ir slaugos rekomendacijos Intensyviosios terapijos skyriuje“ bendraautorystė, LR SAM, aktuali versija nuo 2020-12-02 (Aprašo psl. 20). Programoje dirbsiantys dėstytojai yra kolegijos ir kitų mokslo institucijų leidinių redakcinių kolegijų nariai (dr. Živilė Advilonienė periodinio mokslinio leidinio „Homo-Societas-Technologiae“ redkolegijos narė, mokslo klasterių VDU ir Kolegijoje narė; Daiva Didvalė – žurnalo „Slauga. Mokslas ir praktika“ – redakcinės kolegijos narė)“ (Aprašo psl. 22).

Programoje dirbsiančių dėstytojų parengtų mokslinių straipsnių ir publikuotų moksliniuose leidiniuose dalis yra medicinos praktikos tematikomis, pvz., Palepšaitis, Arvydas; Uktveris, Rimantas; Getman-Vaitiekūnienė, Anastasija; Barauskas, Vidmantas. *“Ultragarsinių doplerografinių kraujotakos pokyčių viršutinėje pasaito arterijoje ir vartų venoje naujagimiams, sirgusiems nekrozinio enterokolitu, lyginamoji duomenų analizė = Data analysis of doppler ultrasound registered superior mesenterica artery and portal vein blood flow alteration in newborn with necrotic enterocolitis“*. Lietuvos bendrosios praktikos gydytojas. Kaunas: Vitae Litera, 2015, t. 19, Nr. 5; Palepšaitis, Arvydas; Barauskas, Vidmantas. *Veiksniai, turintys įtakos operuotų naujagimių, sirgusių nekrozinio enterokolitu, chirurginio gydymo metodui, jo apimčiai bei ankstyviems gydymo rezultatams (vieno Vaikų chirurgijos centro darbo analizė) = Factors significantly impacting method of surgery, its scope and early treatment results of newborns with necrotizing enterocolitis after surgery (work analysis of one children surgery center)*. Lietuvos bendrosios praktikos gydytojas. Kaunas: Vitae Litera, 2015, t. 19 (Aprašo psl. 21).

Pagirtina, kad dėstytojai ir praktikai dalyvauja ir yra įtraukiami į Kolegijoje vykdomą mokslinę taikomąją veiklą, tačiau pasigendama tyrimų rezultatų integravimo į dėstomus dalykus ir studijų dalyko turinio pagrindimą. Apibendrinant galima teigti, jog vykdomos mokslo veiklos lygis su Slaugos ir akušerijos studijų kryptimi susijusioje mokslo kryptyje yra pakankamas.

- Studijų turinio susiejimo su naujausiais mokslo, meno ir technologijų pasiekimais įvertinimas.

Dėstytojai studentus skatina savarankiškų ir baigiamųjų darbų rengimui naudoti naujausias mokslines publikacijas, naudotis EBSCO duomenų baze bei užsienio atviros prieigos ištekliais: http://www.marko.lt/informacijos_ir_studiju_saltiniu_centras/ (Aprašo psl. 23), kuriuose pateikiami naujausi mokslo pasiekimai, tačiau nuoroda esanti Apraše nėra aktyvi.

Ekspertų grupė tik iš dalies sutinka, kad studijų programos turinys atitinka naujuosius sveikatos mokslo pasiekimus, kurie grindžiami naujos literatūros šaltinių naudojimu, nes dauguma studijų dalykų parengta remiantis tiek privalomosios, tiek papildomosios literatūros šaltinių, kurie yra senesni nei 10 metų ir pateikiami negaliojantys teisės aktai ir įsakymai, pvz., dalyke *Anestezija ir intensyvioji slauga* (BPS_1 priedas_Dalykų aprašai, psl.76-79) pateiktas LR Sveikatos apsaugos ministro įsakymas Nr.V-357 „Dėl gaivinimo standartų patvirtinimo“, 2003 m. birželio 17 d. Vilnius. Daugiau nei pusėje dalykų nėra nurodyta literatūros šaltinių užsienio kalbomis, integruojant profesinės užsienio kalbos gilinimą.

Apibendrinant, studijų programos turinys iš dalies siejamas su naujaisiais mokslo ir technologijų pasiekimais.

Pagrindiniai srities išskirtinimai:

1. Kiekvienais metais Kolegijai skiriamos papildomos lėšos moksliniams tyrimams ir eksperimentinei plėtrai, motyvuojant dėstytojus vykdyti mokslinę tiriamąją veiklą.
2. Dalis Programoje dirbsiančiųjų dėstytojų parengė straipsnius susijusius su slaugos aktualijomis, rekomendacijas, kurios taikomos visoje Lietuvoje.
3. Socialiniai partneriai nuolat rengia ir įgyvendina naujus projektus, susijusius su asmens sveikatos priežiūros paslaugų ir pacientų gyvenimo kokybės gerinimu bei sveikatos išsaugojimu.

Pagrindiniai srities tobulintini aspektai:

1. Atnaujinti dalykų aprašuose privalomos ir pagrindinės literatūros šaltinius ir teisės aktus.
2. Papildyti dalykų aprašuose privalomos ir papildomos literatūros šaltinius kitomis užsienio kalbomis.

Pataisymai, atlikti atsižvelgiant į ekspertų rekomendacijas:

1. Apraše (I. Skyriuje Studijų tikslai, rezultatai ir turinys, 8 p.) atnaujinti teisės aktai pagal galiojančias redakcijas, dalykų aprašuose papildyti literatūros šaltiniai naujesne literatūra.
2. Dalykų aprašuose papildyta užsienio (anglų) kalba literatūros sąrašai.

2.3. STUDENTŲ PRIĖMIMAS IR PARAMA

Vertinamoji sritis analizuojama pagal šiuos rodiklius:

- *Studentų atrankos ir priėmimo kriterijų ir proceso tinkamumo ir viešumo įvertinimas.*

Studijų programos apraše (24 psl.) nurodyta, kad asmenys, turintys tik vidurinį ar jam prilyginamą išsilavinimą, kurių konkursinis balas atitinka reikalavimus, gali pretenduoti į šią studijų programą tiek valstybės finansuojamose, tiek nefinansuojamose vietose. Studentų priėmimas į Programą bus vykdomas pagal Lietuvos aukštųjų mokyklų asociacijos bendrajam priėmimui organizuoti (LAMA BPO) taisyklių bendrąsias nuostatas. Konkursinio balo sudarymo principus nustato Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2020 m. lapkričio 30 d. įsakymas Nr. V-1862 „Dėl stojančiųjų į pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų valstybės finansuojamas studijų vietas ir pretenduojančių į studijų stipendijas konkursinės eilės sudarymo 2021 metais tvarkos aprašo patvirtinimo“. Aukštoji mokykla pateikė dvi lenteles (2 lentelė. Konkursinio balo sandara ir 3 lentelė. Papildomi

kriterijai ir balai), kuriose nurodyta, pagal kokius kriterijus bus skaičiuojamas Programos konkursinis balas, ir už ką bus suteikiami papildomi balai stojantiems ir į valstybės finansuojamas, ir į nefinansuojamas studijų vietas. Apraše nurodoma, kad visa aktuali informacija apie studijų programą bus skelbiama Kolegijos internetinėje viešai prieinamoje Kolegijos svetainėje www.marko.lt. Taip pat informacija apie studijų programą, suteikiamą kvalifikacinį laipsnį bus skelbiama Atviros informavimo, konsultavimo, orientavimo sistemos duomenų bazėje (AIKOS). Ekspertų grupei, paprašius papildomos informacijos dėl studentų priėmimo ir atrankos procesų, pateiktas (2022-06-20) teisinis dokumentas, kuris reglamentuoja studentų 2022 m. priėmimo minimalius reikalavimus stojantiesiems, konkursinį balą ir papildomus konkursinio balo kriterijus, priėmimo tvarką, reikalingus dokumentus bei metinę studijų kainą (patvirtinta Marijampolės kolegijos direktoriaus 2022 m. balandžio 4 d. įsakymu Nr. 1V – 41, pakeitimas Marijampolės kolegijos direktoriaus 2022 m. birželio 16 d. įsakymu Nr. 1V – 71).

Taip pat Kolegija užtikrina pakankamą informavimą apie priėmimo ir atrankos reikalavimus bei procesus, skelbdama informaciją Kolegijos internetinėje svetainėje. Internetinėje svetainėje studentai pasirinkę skiltį stojantiesiems gali surasti visą reikalingą informaciją šia tema. Pateikiamas trumpas ir aiškus tekstas apie procedūras, datas, reikalavimus, pateikiamos nuorodos į aktualius nacionalinius bei vidinius Kolegijos dokumentus.

Šiuo metu internetinėje svetainėje yra pateikiama informacija apie ketinamą vykdyti Bendrosios praktikos ir slaugos studijų programą. Pateikta informacija apima informaciją apie studijų programą, studijuojamus dalykus ir praktikas, mokymo ir mokymosi veiklas, vertinimo būdus, karjeros ir studijų galimybes ir konkursinio balo sandarą. Skiltyje > Studijų Programos > Bendrosios praktikos slauga* > *Studijuojami dalykai ir praktikos* pateikiama bendro pobūdžio informacija, kuri kelia daug neaiškumų dėl galimos struktūros, pvz., kuriame semestre, koks dalykas ir praktika yra numatyta. Taip pat, skiltyje > *Karjeros ir studijų galimybės* yra nurodoma, kad studentas, baigęs papildomas universitetines studijas, turi teisę stoti į magistrantūros studijas, tačiau trūksta informacijos, nurodančios, kurios krypties ar kryptių grupės magistro studijas studentai galės rinktis. Apibendrinant, studentų atrankos ir priėmimo kriterijai yra pakankamai aiškūs. Taip pat studentų priėmimo tvarka, konkursinis ir papildomi balai yra pateikiami viešai Kolegijos internetinėje svetainėje.

- *Užsienyje įgytų kvalifikacijų, dalinių studijų ir ankstesnio neformalaus ir savaiminio mokymosi pripažinimo tvarkos ir jos taikymo įvertinimas.*

Aukštojoje mokykloje sudaryta galimybė įskaityti Lietuvos aukštosiose mokyklose ar užsienio valstybių aukštosiose mokyklose asmenų pasiektus dalinius studijų rezultatus. Kolegijoje pasiektų dalinių studijų rezultatų principus ir jų įforminimo tvarką nustato Dalinių studijų rezultatų įskaitymo tvarka (Akademinės tarybos 2021 m. lapkričio 4 d. nutarimas Nr. AT-8). Kolegijoje už dalinių studijų rezultatų įskaitymą atsakingi dekanai. Taip pat parengtas „Kolegijoje neformalioju ir savaiminiu būdu įgytų mokymosi pasiekimų vertinimo ir pripažinimo studijų rezultatais tvarkos aprašas.“ Programos apraše pateiktas MK direktoriaus 2013 m. gruodžio 31 d. įsakymas Nr. 1V-352, kuris negalioja (galiojantis Akademinės tarybos 2022 m. balandžio 12 d. nutarimas Nr. AT-2) (Aprašo psl. 25). Studentams viešai prieinami „Studijų įskaitymo bei neformalioju ir savaiminiu būdu įgytų mokymosi pasiekimų pripažinimo studijų rezultatais tvarkos aprašai“, kurie patalpinti Kolegijos svetainės tinklapyje (<https://marko.lt/studiju-tvarka/>). Taip pat studentams, iškilus problemoms ir esant poreikiui, apie šių tvarkų taikymą padeda spręsti studijų programos pirmininkas bei katedros vedėjas. Pateikti dokumentai yra viešai prieinami Kolegijos internetinėje svetainėje. Studentai su šiais dokumentais yra supažindinami *Adaptacijos programos* bei studijų dalyko „*Studijų įvadas ir profesinė etika*“ metu.

Apibendrinant, studentams sudaromos sąlygos užsienyje įgytų kvalifikacijų, dalinių studijų rezultatų bei mokymosi pripažinimas pagal Kolegijoje pateiktas tvarkas ir kitus dokumentus.

- *Studentams teikiamos akademinės, finansinės, socialinės, psichologinės ir asmeninės paramos tinkamumo, pakankamumo ir veiksmingumo įvertinimas.*

Studijuojantiems Kolegijoje yra teikiama akademinė, psichologinė, finansinė ir socialinė parama. Šias planuojama taikyti ir Programos studentams. Kolegijoje numatyti būdai, kuriais nustatomas akademinės socialinės, psichologinės paramos poreikis. Vienas iš būdų yra apklausos, kurios vykdomos reguliariai, semestro pabaigoje. Vėliau rezultatai ir tenkinimo galimybės yra aptariamose akademinuose padaliniuose.

Ekspertų nuomone, Kolegija užtikrina informacijos pakankamumą ir pasiekiamumą teikiamos paramos tematika. Apie Kolegijoje teikiamą paramą informacija yra talpinama studijų ir karjeros skyrių bei fakultetų skelbimų lentose, kolegijos internetinėje svetainėje, kolegijos patalpose esančiuose informaciniuose monitoriuose ir socialiniuose tinkluose. Taip pat, apie egzistuojančią paramą studentai yra informuojami *Adaptacijos programos* metu bei studijuojant dalyką „*Studijų įvadas ir profesinė etika*“.

Vertinant teikiamų paramų rūšis, pastebima, kad Kolegijoje teikiama įvairiapusiška parama. Akademinėi paramai priklauso *Adaptacijos programa*, skirtingas informavimas bei konsultavimas akademiniais klausimais, galimybė konsultuotis su dėstytojais studijų dalykų klausimais. Taip pat sudaroma studijų lankstumo galimybė dėl rimtų priežasčių (dirbantiems, vaikus iki 3 m. auginantiems, pacientus slaugantiems bei reikšminga visuomenine veikla Kolegijoje užsiimantiems) paskaitas lankyti pagal parengtą individualų studijų grafiką.

Kolegijoje yra teikiama socialinė ir finansinė parama. Finansinės paramos pagrindinė išraiška yra stipendijos, kurios yra šių rūšių: skatinamosios, socialinės, vardinės ir tikslinės. Ekspertų grupė nepitaria apribojimui skatinamąją stipendiją gauti tik valstybės finansuojamoje vietoje studijuojantiems studentams, nes tai neišsprendžia valstybės nefinansuojamoje vietoje studijuojantiems studentams tenkančios finansinės naštos. Susitikimo metu paaiškėjo, kad yra sudaroma galimybė studijų ar su studijomis susijusias įmokas mokėti dalimis bei yra galimas studijų ir su studijomis susijusių įmokų kainų sumažinimas, tačiau šis taikomas tik socialiai jautrioms grupėms ar studentams, dirbantiems Kolegijoje.

Programos apraše (Aprašo psl. 26) 64 punkte „*Psichologinė parama*“ pateikiama informacija apie *Adaptacijos programą*, skirtą pirmo kurso studentams „*I kurso studentams parengta adaptacijos programa (Akademinės tarybos 2015 m. birželio 8 d. nutarimas Nr. AT-15-28), siekiant sėkmingesnės, efektyvesnės ir kokybiškesnės studentų adaptacijos naujoje akademinėje, socialinėje ir kultūrinėje aplinkoje. Vykdamas adaptacijos programą pagal atliekamas veiklas dalyvauja ir kitų Kolegijos padalinių darbuotojai, dėstytojai, studentų atstovybė. Adaptacijos programa vykdoma pirmąjį studijų semestrą. Išsiaiškinami svarbiausi studentų akademiniai, socialiniai, psichologiniai poreikiai, kurių tenkinimo galimybės analizuojamos akademinų padalinių*“. Ekspertų grupė sutinka, adaptacijos programa prisideda, siekiant geresnės studentų savijautos studijų metu, tačiau nurodo, jog tai neturėtų būti pagrindinis psichologinės paramos būdas. Vizito Kolegijoje metu administracijos darbuotojai nurodė, kad Aukštojoje mokykloje vykdomos psichologo konsultacijos studentams ir darbuotojams. Taip pat Kolegija turi Kapelioną, į kurį gali kreiptis tiek studentai, tiek Kolegijos darbuotojai, turintys dvasinių problemų, išgyvenantys netektis.

Apibendrinant, Kolegijos studentams teikiama pakankama akademinė, finansinė, socialinė, psichologinė ir asmeninė parama.

- *Informacijos apie studijas ir studentų konsultavimo pakankamumo įvertinimas.*

Kolegija užtikrina sklandų ir pakankamą studentų konsultavimą ir informavimą apie studijas. Informacijos sklaidai užtikrinti yra numatytos įvairios priemonės. Pirmo kurso studentams, pirmajame semestre numatytas studijų dalykas „*Studijų įvadas ir profesinė etika*“. Dalyko metu yra aptariamos tokios temos kaip studijų programos turinys, tikslai, rezultatai ir kita studentui aktuali akademinė informacija. Taip pat, pirmo kurso studentai nuo sutarčių pasirašymo dienos yra įtraukiami į Adaptacijos programą, kurios tikslas – „*padėti pirmo kurso studentams sudaryti sąlygas adaptuotis naujoje akademinėje, socialinėje ir kultūrinėje aplinkoje*“ (Aprašo psl. 26). Taip pat, studentai savarankiškai gali surasti reikalingą informaciją Kolegijos internetinėje svetainėje, kurioje yra sukurtos atskiros skiltys „*Pirmakursio gidas*“, „*Studijos*“ ir pan. Šiose skiltyse yra aiškiai ir struktūrizuoti pateikiama informacija pasirinkta tema. Pateiktame programos apraše yra nurodoma, kad „*studentams aktualią informaciją apie studijų programą teikia studijų programos pirmininkas, grupės kuratorius, katedros vedėjas. Grupės kuratorius bendrauja su studentais ne tik paskaitų metu, bet ir neformaliai, per grupės susibūrimus, el. paštu. Jų dėka išsiklausoma į studentų poreikius, sprendžiamos iškilusios problemos ir įvairūs su studijomis susiję klausimai*“ (Aprašo psl. 27).

Ekspertų nuomone, studentų informavimas apie studijas bei konsultavimas Kolegijoje vyksta sistemingai ir įvairiapusiškai.

Pagrindiniai srities išskirtinumi:

1. Parengtas Kolegijoje neformalioju ir savaiminiu būdu įgytų mokymosi pasiekimų vertinimo ir pripažinimo studijų rezultatais tvarkos aprašas.
2. Studentams Kolegijoje teikiama įvairiapusiška finansinė parama.
3. Studentams ir Kolegijos darbuotojams teikiama tiek psichologinė, tiek dvasinė parama.

Pagrindiniai srities tobulintini aspektai:

1. Kolegijos internetiniame tinklapyje studijų dalykai ir praktikos turi būti pateikti struktūruotai pagal semestrus, kad studentai žinotų, koks dalykas, kuriame semestru bus dėstomas.
2. Programos apraše būtina koreguoti teisinius dokumentus, kurie yra negaliojantys.
3. Kolegijos internetiniame tinklapyje pateikti informacijos apie tolimesnes studijų galimybes, nurodant galimas rinktis studijų kryptis ar kryptių grupes.

Pataisymai, atlikti atsižvelgiant į ekspertų rekomendacijas:

1. Į rekomendaciją neatsižvelgta, Kolegijos internetiniame tinklapyje studijų dalykai ir praktikos nėra pateikti struktūruotai pagal semestrus. Kolegijos internetiniame tinklalapyje studijuojami dalykai ir praktikos pateikti bendrai, nėra struktūros ir konkretumo, ką studentai studijuos konkrečiame semestru.
2. Programos apraše koreguoti teisiniai dokumentai, pateiktos naujausios jų redakcijos.
3. Kolegijos internetiniame tinklalapyje koreguota ir papildyta informacija apie tolimesnes studijų galimybes.

2.4. STUDIJAVIMAS, STUDIJŲ PASIEKIMAI IR ABSOLVENTŲ UŽIMTUMAS

Vertinamoji sritis analizuojama pagal šiuos rodiklius:

- *Mokymo ir mokymosi proceso, leidžiančio atsižvelgti į studijuojančiųjų poreikius ir įgalinančių juos pasiekti numatytus studijų rezultatus, įvertinimas.*

Ekspertų grupė tik iš dalies sutinka, kad studijų metodų pateikimas ir jų įvairovė leidžia studentams optimaliai pasiekti studijų programos rezultatus, pvz.:

Specialybės užsienio kalbos (anglų k.) (BPS_1 priedas_Dalykų_aprašai, psl. 8-10) studijų dalyko vienas iš rezultatų yra *turės žodyną, pakankamą sakytinei ir rašytinei komunikacijai*, tačiau atsiskaitymas numatytas žodžiu. Kitas šio dalyko rezultatas yra *domėsis savo profesijos naujovėmis, pažangia patirtimi*, kuris yra praktiškai nepamatuojamas ir jo mokoma I semestre, kuriame nėra įgyta pagrindinių ir specializuotos slaugos žinių ir praktinių įgūdžių.

Bendrosios slaugos praktikos studijų dalyko (BPS_1 priedas_Dalykų_aprašai, psl. 90-93) numatomi studijų rezultatai: „2.1. *Geba taikyti tyrimų įrodymais grįstą praktiką slaugos problemoms spręsti.*“ Studijų dalyko studijų rezultatai: „*gebės atpažinti slaugos problemas ir jas priskirti atitinkamai gyvybinei veiklai bei pasirinkti teisingus slaugos veiksmus joms spręsti, įgytas žinias taikyti praktiniuose darbuose.*“ Numatomas studijų rezultatas: „2.2. *Geba atlikti į slaugos praktiką orientuotus tyrimus, interpretuoti, analizuoti, apibendrinti ir pristatyti rezultatus.*“ Studijų dalyko studijų rezultatai: „*atlieka tyrimus orientuotus į įvairių pacientų slaugą. Analizuoja ir interpretuoja rezultatus. Gautus tyrimo rezultatus panaudoja pacientų slaugos kokybės gerinimui.*“ Studentai praktiką atlieka II semestre ir tai yra pirmoji praktika gydymo įstaigose.

Dauguma studijų pasiekimų būdų ir vertinimo kriterijų yra neaiškūs, neapibrėžti ir neįvardinti dalykų aprašuose, pvz., Bendrosios slaugos studijų dalyko (BPS_1 priedas_Dalykų_aprašai, psl. 22-26), Intervencinės slaugos studijų dalyko (BPS_1 priedas_Dalykų_aprašai, psl. 50-52), Bendrosios slaugos praktikos studijų dalyko (BPS_1 priedas_Dalykų_aprašai, psl. 90-93) ir kt. . Ekspertų nuomone, studentai gaus nepakankamai praktinių įgūdžių atliekant procedūras, nes baziniai/pagrindiniai studijų dalykai orientuoti į savarankišką mokymąsi, pvz., dalyko *Intervencinė slauga* iš 80 val., tik 25 valandos (15 val. pratybos, 5 val. teorinio mokymo ir 5 val. konsultavimo) yra kontaktinės. Studentų žinių ir praktinių įgūdžių vertinimo kriterijai yra neaiškūs, neapibrėžti ir nekonkretūs, nėra orientuoti į konkrečių dalykų vertinimą.

Apibendrinant, galima teigti, kad stinga dermės tarp Programos tikslų ir dalykų turinio.

- *Sąlygų, užtikrinančių galimybes studijuoti socialiai pažeidžiamoms grupėms bei studentams su specialiaisiais poreikiais, įvertinimas.*

Kolegijoje studijų procesas vyksta pagal *procedūros MK PR-23 „Socialinės paramos teikimo“ aprašymą* socialiai pažeidžiamoms grupėms bei studentams su specialiaisiais poreikiais. Studijų ir karjeros skyriaus ir fakultetų skelbimų lentose, Kolegijos internetinėje svetainėje, taip pat informacijos sklaidai naudojamas informacinis monitorius, „Office 365“ elektroninio pašto sistema, Kolegijos socialiniuose tinkluose skelbiama visa studentams reikalinga informacija apie studijas ir paramą. Studentams sudaromos galimybės studijuoti pagal individualų studijų grafiką, individualiai konsultotis. Taip pat studentams, turintiems judėjimo negalią, yra įrengtas patekimo į Kolegijos pastatą pandusas.

Apibendrinant, Kolegijoje sudarytos sąlygos, užtikrinančios galimybes studijuoti socialiai pažeidžiamoms grupėms bei studentams su specialiaisiais poreikiais.

- *Akademinio sąžiningumo, tolerancijos ir nediskriminavimo užtikrinimo politikos įgyvendinimo įvertinimas.*

Kolegijos Statute deklaruojama, kad Kolegijoje laikomasi moralės ir etikos normų, vadovaujantis Akademinės etikos kodeksu (*Akademinė tarybos 2015 m. birželio 8 d. nutarimas Nr. AT-15-30; suvestinė redakcija nuo 2017 m. gegužės 15 d.*), kuriame įvardinamos pamatinės

akademinės etikos vertybės. Dėstytojų ir studentų santykis grindžiamas akademinio bendradarbiavimo, sąžiningumo ir skaidrumo principais, kurie integruojami į visus Kolegijos procesus. Aukštojoje mokykloje yra laikomi akademinio sąžiningumo pažeidimai – nusirašinėjimas, plagijavimas, pasinaudojimas kitų studentų darbais ir kt. nesąžiningumo formos, kurių skaidrumą gali užtikrinti ir pakviesta stebinti komisija. Studentų parengtiems darbams (projektams), baigiamiesiems darbams patikrinti naudojamosi tekstų sutapčių nustatymo programos „PlagScan“ galimybės.

Apibendrinant, Kolegijoje bus tinkamai vykdoma akademinio sąžiningumo, tolerancijos ir nediskriminavimo užtikrinimo politika.

- *Apeliacijų, skundų dėl studijų proceso teikimo ir nagrinėjimo procedūrų taikymo efektyvumo krypties studijose įvertinimas.*

Kolegijoje apeliacijų, skundų dėl studijų proceso teikimo procedūros apibrėžtos *Kolegijos Studijų reglamente (Akademinės tarybos 2015 m. birželio mėn. 8 d. nutarimas Nr. AT-15-29; suvestinė redakcija nuo 2019 m. spalio 21 d.)*, *Kolegijos Baigiamųjų darbų rengimo ir gynimo reglamente (Akademinės tarybos 2016 m. spalio 10 d. nutarimas Nr. AT-16-39-2; suvestinė redakcija nuo 2021-01-29 Nr. AT-2)* ir *Kolegijos studijų pasiekimų lygmenų apraše (Akademinės tarybos 2016 m. lapkričio 14 d. nutarimas Nr. AT-16-44-1)*. „Studentams sudarytos sąlygos teikti apeliacijas pagal aiškias, viešas ir skaidrias procedūras“ (Aprašo psl. 31). Kolegijoje veikia studentų pasiekimų vertinimo, pažangos stebėsenos ir akademinio sąžiningumo užtikrinimo sistema, atsižvelgiant į studijuojančių poreikius bei sudaromos sąlygos pasiekti numatytus studijų rezultatus.

Apibendrinant, Kolegijoje yra sukurtos apeliacijų, skundų dėl proceso teikimo ir nagrinėjimo procedūros.

Pagrindiniai srities išskirtinimai:

1. Socialiai pažeidžiamoms grupėms bei studentams su specialiaisiais poreikiais parengtas procedūros MK PR-23 „Socialinės paramos teikimo“ aprašymas.

Pagrindiniai srities tobulintini aspektai:

1. Aptarti programos rengimo grupei su dėstytojais programos ir dalykų rezultatų išgryninimą, atkreipiant dėstymą į chronologinę seką ir loginį pagrindimą, vadovaujantis viena iš studijų rezultatų aprašų ir jų praktinio taikymo taksonomijų.
2. Koreguoti dalykų aprašuose rezultatus, mokymosi metodus, vertinimo metodus, vertinimo kriterijus orientuotus į dėstymo ir savarankiško studijavimo sintezę programos rezultatams pasiekti.

Pataisymai, atlikti atsižvelgiant į ekspertų rekomendacijas:

1. Dalykų aprašuose koreguoti rezultatai, mokymosi ir vertinimo metodai, atsižvelgiant į ekspertų rekomendacijas.

2.5. DĖSTYTOJAI

Vertinamoji sritis analizuojama pagal šiuos rodiklius:

- *Programoje dirbančių dėstytojų skaičiaus, kvalifikacijos ir kompetencijos (mokslinės, dėdaktinės, profesinės) pakankamumo studijų rezultatams pasiekti įvertinimas.*

Programos apraše (Aprašo psl. 32-34) pateikiama informacija, kad Programą vykdys 23 dėstytojai: 4 docentai (17,4 proc.) ir 19 lektorių (82,6 proc.). Programos dėstytojų kvalifikacija yra pakankama ir atitinka Kolegijoje nustatytus kvalifikacinius bei Bendruosius studijų vykdymo reikalavimus. Vienas socialinių ir trys medicinos mokslų daktarai (17,4 proc.) ketina dėstyti Programoje, kurių dalykai sudaro 24 kreditus, t.y. 12,9 proc. studijų krypties dalykų apimties. Bendruosius koleginius, studijų krypties dalykus dėstys ir vadovaus profesinės veiklos praktikoms dėstytojai turintys magistro (ar prilygintą magistrui) kvalifikacinį laipsnį. Dauguma dėstytojų turi ne mažesnę kaip 3 metų praktinio darbo patirtį. Studijų programoje dirbsiančių dėstytojų personalas formuojamas vadovaujantis Kolegijos veiklą reglamentuojančiais įstatymais ir kitais teisės aktais: *LR Mokslo ir studijų įstatymu, LR darbo kodeksu, Marijampolės kolegijos statutu, Slaugos krypties aprašu, Bendrųjų studijų vykdymo reikalavimų aprašu, Marijampolės kolegijos dėstytojų atestacijos ir konkursų pareigoms eiti nuostatais (Akademinės tarybos 2019 m. balandžio 8 d. nutarimas Nr. AT-5-3)*.

Tačiau ekspertų grupė nesutinka su apraše (Aprašo psl. 34) pateikta ir papildomai patikslinta informacija (gauta 2022-06-20) apie dėstytojų darbo patirtį, mokslinės veiklos kryptis ir profesines veiklas, susijusias su dėstomu dalyku, kad 87,0 proc. Programoje dirbsiančių dėstytojų turi ne mažesnę kaip trijų metų praktinio darbo patirtį dėstomo dalyko srityje, pvz., *Psichinę slaugą* dėstys dėstytoja, turinti tik anestezijos ir intensyvios terapijos darbo patirtį (BPS_2_priedas_Europass, psl. 72-73). *Terapinės slaugos praktikai* (BPS_2_priedas_Europass, psl. 66-68) ir *Geriatrinės slaugos praktikai* (BPS_2_priedas_Europass, psl. 66-68) vadovaus dėstytoja, turinti operacinės ir anestezijos intensyviosios terapijos patirties. *Bendruomenės slaugos praktikai* (BPS_2_priedas_Europass, psl. 79-83), *Akušerinės slaugos praktikai* (BPS_2_priedas_Europass, psl. 79-83) ir *Psichikos sveikatos slaugos praktikai* (BPS_2_priedas_Europass, psl. 79-83) vadovaus dėstytoja, kuri turi operacinės, anestezijos ir intensyviosios terapijos patirties.

Dauguma Programoje ketinančių dirbti dėstytojų yra pakviesti iš kitų aukštųjų mokyklų, kurių darbo krūvis numatomas mažiau nei pusė etato (dirbtų 23 dėstytojai, bendras darbo krūvis sudaromas iš trijų etatų). Nors dėstytojai dirbs labai mažu krūviu, tačiau susitikimo metu su administracijos atstovais buvo patikinta, kad dėstytojams bus sudaromos visos sąlygos vykdyti studijas. Taip pat, susitikimo su dėstytojais metu, pastarieji nurodė, kad suderins savo pagrindinę praktinę veiklą su dėstymu.

Pagal Kolegijos dėstytojų darbo krūvio normavimo ir darbo užmokesčio nustatymo tvarkos aprašą į dėstytojo etatinį darbo krūvį be kontaktinio ir nekontaktinio darbo, tiesiogiai susijusio su studijų procesu, įeina ir kita akademinė, mokslo taikomoji ir organizacinė veikla, pvz., kvalifikacijos kėlimas seminaruose, kursuose, konferencijose ir kt. Dėstytojai kvalifikaciją kelia pagal MTEP veiklos ir kitos akademinės organizacinės veiklos planą kiekvienais studijų metais atsiskaitydami už šią veiklą (įskaitant ir kvalifikacijos tobulinimą).

Programos dėstytojai aktyviai dalyvauja seminaruose, skaito pranešimus konferencijose slaugos įrodymais grįstos praktikos temomis.

Apibendrinant, galima teigti, kad Programoje dirbsiančių dėstytojų skaičius, kvalifikacija ir kompetencijos (mokslinės, didaktinės, profesinės) yra pakankami.

- *Sąlygų dėstytojų kompetencijoms tobulinti įvertinimas.*

Kolegijoje sudaroma galimybė dėstytojams nuolat tobulinti bendrąsias, profesines, skaitmenines ir tyrimines kompetencijas įvairiuose kvalifikacijos tobulinimosi seminaruose, kursuose ir kt. Dėstytojai kvalifikaciją kelia pagal sudarytą kvalifikacijos kėlimo planą, kurį kasmet patvirtina Akademinė taryba. Kolegija, atsižvelgdama į plane numatytas priemones ir dėstytojų pateiktus poreikius, pvz., tobulinti didaktines ir komunikacines anglų kalbos gebėjimus, organizuoja kursus ir mokymus. Taip pat dėstytojams bus sudaromos sąlygos tobulinti profesines kompetencijas dalyvaujant tarptautinėse stažuotėse bei personalo mainų programose (Aprašo psl. 36).

Apibendrinant, Programoje dirbsiantiems dėstytojams sąlygos tobulinti profesines ir dalykines kompetencijas yra sudaromos.

Pagrindiniai srities išskirtinumai:

1. Kolegijoje numatyta kvalifikacijos kėlimo tvarka, kuri sudaro finansines galimybes dėstytojams nuolat tobulinti bendrąsias ir profesines kompetencijas.

Pagrindiniai srities tobulintini aspektai:

1. Dėstytojų praktinės veiklos atitiktis dėstomam dalykui.

Pataisymai, atlikti atsižvelgiant į ekspertų rekomendacijas:

1. Į rekomendaciją atsižvelgta iš dalies. Daugelis dėstytojų neturi darbo patirties dėstomo dalyko srityje, pvz., dalykų Psichinė slauga, Vaiko slauga, Bendruomenės slaugos, Akušerinės slaugos praktikos, Psichikos sveikatos slaugos praktika ir pan.

2.6. STUDIJŲ MATERIALIEJI IŠTEKLIAI

- *Programos fizinių, informacinių ir finansinių išteklių, leidžiančių užtikrinti efektyvų mokymosi procesą, tinkamumo ir pakankamumo įvertinimas.*

Programai realizuoti numatomos naudoti Kolegijos centrinio pastato (P. Armino g. 92, Marijampolė) antro ir trečio aukštuose esančios patalpos. „Vienos auditorijos vidutinis dydis apie 44 m², visose auditorijose yra iki 32 darbo vietų. Informacinių technologijų ir elektroninių studijų centre yra 4 kompiuterizuotos auditorijos (po 16 darbo vietų), Informacinių technologijų ir nuotolinių studijų auditorija – 16 darbo vietų. Visose auditorijose įrengta, kompiuteriai, stacionarios multimedijos“ (Aprašo psl. 37). Kolegijoje yra įrengtos trys laboratorijos/kabinetai praktiniams įgūdžiams tobulinti. *Gamtamokslinė laboratorija*, skirta mikrobiologijos, virusologijos ir imunologijos dalyko pratyboms. *Bendrosios praktikos slaugos studijų auditorija*, skirta bendrosios slaugos, terapinės ir geriatrinės slaugos, intervencinės slaugos, akušerinės slaugos, bendruomenės slaugos, chirurginės slaugos, šeimos slaugos, anestezijos ir intensyvios terapijos, psichinės slaugos, paliatyviosios ir onkologinės slaugos dalykų pratyboms. *Anatomijos, fiziologijos ir pirmosios medicinos pagalbos studijų auditorija*, skirta anatomijos, fiziologijos ir patologijos bei pirmosios medicinos pagalbos dalykų paskaitoms ir pratyboms. VŠĮ Marijampolės ligoninėje yra dvi laboratorijos/kabinetai su medicinos įranga, kuriais naudosis Kolegijos studijų programos studentai. *Fizinės medicinos ir reabilitacijos studijų auditorija*, skirta fizinės medicinos ir reabilitacijos dalyko paskaitoms ir pratyboms. *Radiologijos/Farmakologijos studijų auditorija*, skirta biofizikos, biochemijos ir radiologijos/farmakologijos dalyko paskaitoms ir pratyboms (pateikta papildoma informacija 2022-06-20). Numatytas paskaitų ir praktinių užsiėmimų, profesinės veiklos praktiškų organizavimas bei mokslo taikomosios veiklos vykdymas, bendradarbiaujant su VŠĮ Marijampolės ligonine (bendradarbiavimo sutartis 2022 metų birželio 8 d. Nr. KDS-42).

Kolegijoje įgyvendinamas projektas (09.1.1-CPVA-V-720-14-0002 „Studijų aplinkos ir infrastruktūros tobulinimas, įgyvendinant regioninės kolegijos modelį“), kuris finansuojamas iš ES Struktūrinių fondų lėšų. Bendra projekto vertė – 689442,00 Eur. Medicinos įrangos (bus įsigyta 41 pavadinimo medicininės įrangos prekių) įsigijimui pagal šį projektą skirta 33414,92 Eur lėšų (įskaitant PVM). Įranga ir priemonės skirtos slaugos studijų kabinetams/laboratorijoms, kuriuose studentai įgis praktinius įgūdžius ir kompetencijas. Taip pat pateikta papildoma informacija apie medicinos įrangos įsigijimą pagal ES struktūrinių fondų projektą „Studijų aplinkos ir infrastruktūros tobulinimas, įgyvendinant regioninės

kolegijos modelį“ (09.1.1-CPVA-V-720-14-0002), kurio numatomas pristatymas pagal sutartyje numatytą terminą iki 2022 metų liepos 15 d., be to, bus pasitelkiamos ir Kolegijos ar kitų rėmėjų lėšos. Pagal šį projektą jau įsigyta 22 pavadinimų medicinos įrangos.

Programos apraše nurodyta, kad projekto 09.1.1-CPVA-V-720-14-0002 „Studijų aplinkos ir infrastruktūros tobulinimas, įgyvendinant regioninės kolegijos modelį“ (vertė 689442,00 Eur) lėšomis bus modernizuojamas Kolegijos Informacijos ir studijų šaltinių centras, įkurti Interaktyvių informacinių komunikacinių technologijų ir kiti studijų centrai, pvz., bus įkurtas Socialinių tyrimų centras mokslo taikomosios veiklos stiprinimui, kiekybinių ir kokybinių tyrimų atlikimui; įsigyta medicininės įrangos studijų ir praktinių įgūdžių ugdymo bazei.

Kolegijoje naudojama virtualaus mokymo Moodle aplinka, debesų technologijomis pagrįstas paslaugų rinkinys „Windows Live@edu“ ir tarptautinė tarptinklinio ryšio paslauga EDUROAM. Studentams ir dėstytojams sudarytos sąlygos naudoti naujausias mokslines publikacijas EBSCOhost duomenų bazėje bei užsienio autorių šaltinių atvirose priegose. Informacijos ir studijų šaltinių centro vadovė, atsižvelgdama į katedrų teikiamą literatūros šaltinių poreikį, rengia įsigijimo planą, kuris aptariamas direktorato posėdyje. Informacijos ir studijų šaltinių centre ištekliai komplektuojami pagal studijų ir mokslo kryptis.

Studentams, turintiems specialiuosius poreikius, judėjimo negalią yra įrengtas pandusas prie vieno iš įėjimų, prie laiptų yra specialus įrenginys neįgaliojo vežimėliui perkelti į kitą aukštą. Studentams, turintiems klausos negalią, numatyta įdiegti FM sistemą „Roger“, regos sutrikimų turintiems – programinės įrangos rinkinys „SuperNova Magnifier and ScreenReader“ su „Dolphin“ klaviatūra, skirta greičiau ir lengviau prieiti ir naudotis „SuperNova“ programomis pagal Kolegijos įgyvendintą projektą (09.1.1-CPVA-V-720-14-0002 „Studijų aplinkos ir infrastruktūros tobulinimas, įgyvendinant regioninės kolegijos modelį“).

Klinikinis mokymas numatomas organizuoti pirminio lygio sveikatos priežiūros įstaigose, antro lygio ligoninėse bei trečio lygio ligoninės padaliniuose, atsižvelgiant į galimybes ir sąlygas įvykdyti profesinės veiklos praktikos programą, įgyti reikiamas kompetencijas ir praktinius įgūdžius.

Kolegijos bibliotekoje yra 181 egz. leidinių, skirtų sveikatos mokslų studijoms. 2022-2024 metais numatoma papildyti bibliotekos fondą įsigyjant apie 300 egz. naujausių leidinių, skirtų slaugos krypties studijoms. Kolegijos bibliotekos fondų atnaujinimui (įskaitant elektroninius studijų šaltinius) 2021 m. buvo išleista 4689 Eur, 2020 m. – 4930 Eur, 2019 m. – 5162 Eur. Ekspertų grupei pateiktas papildomas sąrašas Programos numatomų leidinių įsigijimui, el. knygų prenumeravimui, tačiau nėra įvardinta numatoma suma.

Ekspertų grupei paprašius, pateiktas papildomas sąrašas, kuriame nurodyta prenumeruojamos, EBSCOhost duomenų bazės ir ketinamų įsigyti literatūros šaltinių lietuvių ir anglų kalbomis bei planuojamų prenumeruoti el. knygų ir PUB MED duomenų bazės, PDF DRIVE (sigikalc+nurses).

Apibendrinant, pateiktą informaciją apie Programos fizinius, informacinius ir finansinius išteklius ir apsilankius mokymų kabinetuose/laboratorijose bei ligoninėje, galima teigti, jog Programai numatomų naudoti patalpų, darbo vietų skaičius pakankamas ir leis užtikrinti mokymosi procesą studijų metu.

- *Programos vykdymui reikalingų išteklių planavimo ir atnaujinimo įvertinimas.*

Ekspertų grupei buvo papildomai pateiktas Marijampolės savivaldybės mero 2021 m. birželio 20 d. raštas *Dėl paramos studijų programos studijų bazei*, kuriame nurodoma, kad Marijampolės savivaldybė sutinka prisidėti prie studijų programos mokymo bazės materialinio aprūpinimo, skirdami 100 tūkst. Eur per ateinančius dvejus metus. Tačiau kelia abejones gauto rašto teisėtumas, nes nurodyta gavimo data 2022 m. birželio 20 d. Nr. KG-169, t. y. metai po rašto išsiuntimo.

Apibendrinant, Programos vykdymui ištekliai yra planuojami pagal studentų ir dėstytojų poreikius.

Pagrindiniai srities išskirtinimai:

1. Vykdomas ES struktūrinių fondų projektas „*Studijų aplinkos ir infrastruktūros tobulinimas, įgyvendinant regioninės kolegijos modelį*“ (09.1.1-CPVA-V-720-14-0002), kuris užtikrina finansavimą reikiamų išteklių įsigijimui.

2. Socialiniai partneriai aktyviai įsitraukia į numatomos Programos studijų realizavimą, suteikdami reikalingus kabinetus/laboratorijas bei medicininę įrangą, užtikrinant studijų procesą.

Pagrindiniai srities tobulintini aspektai:

1. Įrengti kabinetus/laboratorijas/auditorijas atitinkančias (-ius) slaugos ir specializuotos slaugos studijų dalykų praktinių užsiėmimų turinį, suteikiant galimybę ugdyti praktinius įgūdžius ir pasiekti numatomus studijų rezultatus.

Pataisymai, atlikti atsižvelgiant į ekspertų rekomendacijas:

1. Nepatikslinta Programos apraše informacija apie ketinamus įrengti kabinetus/laboratorijas/auditorijas, kuriuose vyks slaugos ir specializuotos slaugos studijų dalykų praktiniai užsiėmimai.

2.7. STUDIJŲ KOKYBĖS VALDYMAS IR VIEŠINIMAS

- *Studijų vidinio kokybės užtikrinimo sistemos veiksmingumo įvertinimas.*

Kolegijoje įdiegta kokybės vadybos sistema (toliau – KVS), kurioje yra aprašyti vykstantys procesai ir parengtos procedūros, užtikrinančios studijų programos realizavimo kokybę, reikalavimus ir studijų kokybės vertinimą bei grįžtamąjį ryšį. Programos apraše pateikiami KVS dokumentai: MK PR-13 „Vykdomų studijų programų tobulinimas ir akreditavimas“; MK PR-16 „Studijų grafikų rengimas“; MK PR-17 „Dėstytojų tarifkacijos rengimas“; MK PR-18 „Tvarkaraščių rengimas“, MK PR-19 „Studijų programos realizavimas“, MK PR-20 „Studijų rezultatų administravimas“, MK PR-21 „Studijų rezultatų baigiamasis vertinimas“, MK PR-22 „Studijų baigimo dokumentų išrašymas ir įteikimas“, MK PR-10 „Mokslo taikomoji veikla“; MK PR-25 „Karjeros valdymas“. Taip pat 2021 metais įsteigta *Inovacijų ir studijų kokybės taryba*, kuri rūpinasi Kolegijoje vykdoma inovacine veikla studijų kokybei užtikrinti. KVS užtikrinimas vyksta visuose Kolegijos padaliniuose, t.y. akademinėje taryboje, katedroje ir studijų programų komitete. Du kartus per metus (pasibaigus rudens ir pavasario semestrams) atliekamas studijų programos kokybės vertinimas, kurio tikslas - anketinės apklausos metu išanalizuoti studijų proceso ir dalykų turinio, taikomų studijų metodų ir vertinimo strategijos atitiktį studijų kokybės reikalavimams ir studentų lūkesčiams. Dėstytojai ir studentai supažindinami su apklausos rezultatais, kurie pristatomi katedros posėdyje ir numatomos priemonės trūkumams pašalinti bei priimami sprendimai kokybei gerinti. Studentams suteikiama galimybė įvertinti ne tik savo pasiekimus, bet ir dėstytojo veiklą.

Apibendrinant galima teigti, kad Kolegijoje studijų vidinio kokybės užtikrinimo sistema yra pakankama.

- *Socialinių dalininkų (studentų ir kitų suinteresuotų šalių) įtraukimo į vidinį kokybės užtikrinimą veiksmingumo įvertinimas.*

Studijų kokybės užtikrinimui naudojamos ir kitos priemonės, t.y. analizuojama studentų studijų rezultatai, studentų profesinės veiklos praktikų aptarimai ir diskusijos, Programos vykdymų realizavimui reikalingų išteklių analizė, baigiamojo darbo kvalifikavimo komisijų pirmininkų ataskaitos, vidaus audito ataskaitos ir kt. Katedros posėdyje, pagal gautus rezultatus, aptariamos programos stipriosios pusės ir grėsmės bei numatomos gerinimo

galimybės studijų kokybei užtikrinti. Taip pat profesinės veiklos praktikų atlikimo sveikatos priežiūros įstaigose vyksta aptarimai dėl praktikų turinio organizavimo, tobulinimo ir dalykų aprašų atnaujinimo, aktyviai įsitraukiant socialiniams dalininkams. Programos apraše nurodyta, kad socialiniai dalininkai dalyvauja ir studijų programų komitetuose, kuriuose teikia siūlymus dėl praktikos turinio, organizavimo, studijų rezultatų formavimo ir gerinimo. Susitikimo metu su socialiniais partneriais/dalininkais buvo įvardintas per mažas įsitraukimas į šios Programos rengimą Kolegijoje ir pareikštas jų noras aktyviai dalyvauti studijų programos rengime, realizavime ir tobulinime.

Apibendrinant, galima teigti, kad socialiniai dalininkai yra iš dalies įtraukti į Programos vertinimo ir tobulinimo procesus, siekiant užtikrinti studijų kokybę.

Pagrindiniai srities išskirtinimai:

1. Kolegijoje yra įdiegta ir sertifikuota kokybės vadybos sistema, parengtos KVS procedūros, kurios nustato programų vertinimą, grįžtamąjį ryšį bei Programos numatomus tobulinimo veiksmus.

2. Socialiniai dalininkai ne tik užtikrina programos realizavimo materialiuosius išteklius, bet ir išreiškia norą, kad absolventai įsidarbins regiono asmens sveikatos priežiūros įstaigose, taip padidindami pridėtinę vertę Programos realizavimui ir rentabilumui.

Pagrindiniai srities tobulintini aspektai:

1. Aktyviai įtraukti socialinius dalininkus į studijų Programos tikslų, rezultatų, metodų rengimo ir koregavimo procesus, užtikrinant turinio kokybę.

Pataisymai, atlikti atsižvelgiant į ekspertų rekomendacijas:

1. Iš dalies atsižvelgta į ekspertų rekomendaciją socialinius dalininkus aktyviai įtraukti į studijų Programos tikslų, rezultatų, metodų rengimo ir koregavimo procesus, užtikrinant turinio kokybę.

III. REKOMENDACIJOS

Rekomendacijos, į kurias aukštoji mokykla turi atsižvelgti per 10 d. d. nuo išvadų projekto gavimo dienos:

1. Teisės aktų galiojančiomis redakcijomis atnaujinti Programos aprašą; *atsižvelgta*.

2. Patikslinti Programos tikslą, siejant su slaugos ir akušerijos krypties sritimi bei koreguoti studijų rezultatus, siekiant konkretumo; *atsižvelgta*.

3. Koreguoti studijų dalyko turinio, temų, valandų skaičiaus pasiskirstymo išdėstymą ir dalykus semestruose, pvz.: Bendrosios slaugos, Intervencinės slaugos, Bendruomenės slaugos, Šeimos slaugos, Anestezijos ir intensyviosios slaugos bei kitus studijų dalykus, remiantis Slaugos ir akušerijos studijų krypties aprašu ir kt. teisės aktais. Į studijų planą įtraukti dalyką Vaiko slauga ir/ar pan.; *iš dalies atsižvelgta*.

4. Koreguoti dalyko studijų rezultatus, vadovaujantis taksonomija ir chronologine seka, susiejant su Programos rezultatais bei aptariant su dėstytojais ir socialiniais partneriais/dalininkais; *iš dalies atsižvelgta*.

5. Redaguoti studijų dalykų aprašuose dėstymo metodus ir vertinimo kriterijus bei literatūrą. Suvienodinti dalykų aprašuose vartojamų veiksmožodžių linksnius,

studijuojamų temų planuose įvardinti pratybas/praktinius darbus ir savarankiško darbo temas bei nurodyti aiškius ir konkrečius vertinimo kriterijus; *atsižvelgta*.

Kitos rekomendacijos:

1. Koreguoti dalykų aprašuose praktikų turinį ir valandų pasiskirstymą, atitinkantį Direktyvos reikalavimus; *atsižvelgta*.

2. Pateikti Kolegijos internetiniame tinklapyje studijų dalykus ir praktikas struktūruotai pagal semestrus.

3. Atsižvelgti ir susieti dėstytojų praktinę patirtį su dėstomo dalyko turiniu.

4. Aktyviai įtraukti socialinius partnerius/dalininkus į studijų Programos tikslų, rezultatų, metodų rengimo ir koregavimo procesus, užtikrinant turinio kokybę.

5. Koreguoti dalykų aprašus ištaisant gramatines, stiliaus ir maketavimo klaidas pagal patvirtintą vieningą dalyko aprašo rašymo struktūrą; *atsižvelgta*.

IV. APIBENDRINAMASIS VERTINIMAS

Marijampolės kolegijos ketinama vykdyti studijų programa *Bendrosios praktikos slauga* vertinama neigiamai.

Eil. Nr.	Vertinimo sritis	Srities įvertinimas, balai
1	Studijų tikslai, rezultatai ir turinys	1
2	Mokslo (meno) ir studijų veiklos sąsajos	3
3	Studentų priėmimas ir parama	3
4	Studijavimas, studijų pasiekimais ir absolventų užimtumas	3
5	Dėstytojai	2
6	Studijų materialieji ištekliai	3
7	Studijų kokybės valdymas ir viešinimas	3
	Iš viso:	18

1-Nepatenkinamai (sritis netenkina minimalių reikalavimų, yra esminių trūkumų, dėl kurių krypties studijos negali būti vykdomos)

2-Patenkinamai (sritis tenkina minimalius reikalavimus, yra esminių trūkumų, kuriuos būtina pašalinti)

3-Gerai (sritis plėtojama sistemiskai, be esminių trūkumų)

4-Labai gerai (sritis vertinama labai gerai nacionaliniame kontekste ir tarptautinėje erdvėje, be jokių trūkumų)

5-Išskirtinės kokybės (sritis vertinama išskirtinai gerai nacionaliniame kontekste ir tarptautinėje erdvėje)

Ekspertų grupės vadovė:

Asist. dr. Agnė Jakavonytė-Akstinienė